

SAMEIET GAULA ELVEIERLAG
c/o Bjørkan Regnskap AS Synnerdalsveien 2
7298 BUDALEN

Deres ref:
Vår ref: 2024/266243
Dato: 12.12.2024

Regler om dyrevelferd i forbindelse med fang og slipp av fisk i vassdrag

Vi viser til brevet deres av 10. oktober 2024. I brevet ber dere oss svare på spørsmål om bruken av «fang og slipp» som fiskemetode.

Etter Mattilsynets oppfatning er det etisk betenkelig å fiske bare for opplevelsens skyld, uten at formålet også er å bruke eller omsette fisken som mat. Fisk som fiskes, forstyrres betydelig i sin naturlige atferd og påføres store belastninger. Fisket bør derfor være etisk godt begrunna.

At fisken systematisk slippes ut av hensyn til bestanden i vassdraget og økonomisk utnyttelse av fiskeressursene, er etter vår oppfatning ikke etisk godt begrunna. Å slippe ut fisken igjen er ikke nødvendigvis det beste for fisken. Fang og slipp kan tvert i mot innebære dobbel belastning for fisken. Utmatta og skadd fisk skal alltid avlives, ikke slippes ut.

Fisker og andre dyr har ifølge dyrevelferdsloven § 3 «egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker.» Hvert dyr skal altså behandles med respekt og tas hensyn til som individ, uansett hva vi bruker dyret til. Dette lovfesta prinsippet er førende for hvordan loven skal tolkes.

Selv om aktiviteten er etisk betenkelig, er «fang og slipp» ikke nødvendigvis i strid med dyrevelferdsloven § 3 og § 20. Men siden fisket ikke skjer for å skaffe mat, og fisken skal settes ut igjen, skal det mindre til for å bryte loven enn ved ordinært fiske. «Fang og slipp»-fiskeren må gjøre mer for å beskytte fisken mot fare for belastninger, enn den konvensjonelle fiskeren.

Det er ikke forskriftsfesta nærmere regler om dyrevelferd i forbindelse med fritidsfiske, så vi kan ikke si helt eksakt hva som generelt sett er lov og ikke lov. Etter vår oppfatning er det behov for en slik forskrift, og Mattilsynet har spilt det inn i forbindelse med den kommende stortingsmeldinga om dyrevelferd.

I fravær av forskrift har vi publisert noen råd om hvordan fritidsfiske med snøre og krok bør utføres for å unngå å bryte dyrevelferdsloven. Der er det også særlige råd om «fang og slipp». Les rådene her: [Fritidsfiske og dyrevelferd | Mattilsynet](#).

Vi oppfordrer elveierlag og andre som organiserer fritidsfiske, til å informere fiskerne om Mattilsynets råd. Alle som utfører aktiviteter med dyr, skal ifølge dyrevelferdsloven § 6 ha

nødvendig kompetanse til å sikre dyra god nok velferd. Vi håper at dere kan bidra til at fiskerne i Gaula har denne kompetansen i orden.

Uten en forskrift om fritidsfiske og dyrevelferd kan vi ikke gi særlig mer eksakte svar enn dette.

Med hilsen

Nina Brogeland Laache
Seksjonssjef dyrevelferd

Nina Brogeland Laache
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk / This document has been electronically approved

Kopi til:

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Subject: Foreløpig svar

Date: Friday, 22 November 2024 at 14:04:00 Central European Standard Time

From: Bjørnar Stavenes

To: styret@gaulaelveierlag.no, geir@moholdt.net

CC: Bente Bergersen, Nina Brogeland Laache

Hei, igjen

Vi får ikke ferdig brevet før helga. Men jeg kan gi dere dette foreløpige svaret:

Dyrevelferdsloven er i utgangspunktet ikke til hinder for systematisk «fang og slipp», så lenge hver enkelt fisker overholder loven. Det er spesielt viktig at fiskerne ikke slipper ut utmatta og skada fisk, men i stedet avliver dem skånsomt og umiddelbart.

Når fisk fiskes uten at formålet er å skaffe mat, skjerpes kravene i dyrevelferdsloven. Fiskere som fisker bare for opplevelsens skyld, må være mer skånsomme og gjøre mer for å beskytte dyra mot belastninger.

For å hjelpe fritidsfiskere å overholde dyrevelferdsloven, særlig ved fang og slipp, har vi publisert noen gode råd. Les rådene her: [Fritidsfiske og dyrevelferd i Mattilsynet](#)

Dere skal få et brev med noe mer utfyllende svar, men dere har nå fått essensen.

God helg!

Bjørnar Stavenes
jurist og seniorrådgiver

Mattilsynet
Hovedkontoret
Seksjon dyrevelferd

E-post: bjsta@mattilsynet.no
Tlf. 22 77 80 19 / 977 48 677

Til

Landbruks- og matdepartementet
postmottak@lmd.dep.no

Mattilsynet
postmottak@mattilsynet.no

Støren, 10.10.2024

Anmodning om tolkningsuttalelse om dyrevelferdslovens betydning for fiskekvoter etter laks i vassdrag

Gaula Elveierlag utgjør den obligatoriske lokale fellesforvaltningen etter lakse- og innlandsfiskloven §25. Elveierlaget består av samtlige av de om lag 700 rettighetshaverne i Gaulavassdraget i Trøndelag, ett av landets viktigste lakseførende vassdrag. En av elveierlagets viktigste oppgaver i henhold til lakse- og innlandsfiskloven §25 er å fastsette lokale fiskekvoter innenfor rammene angitt av Miljødirektoratet i Forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag av 15.03.2021.

Bestanden av laks i Gaulavassdraget er under stadig større press. Både Miljødirektoratet og Vitenskapelig råd for lakseforvaltning fremhever påvirkning fra oppdrettsnæringen som den viktigste trusselen mot villaksbestanden. Villaksen er oppført på rødlisten som nært truet, og i 2024 besluttet Miljødirektoratet å stenge Gaulavassdraget for alt fiske fra og med 23. juni på grunn av redusert innsig av laks til vassdraget. Dette har medført betydelige negative økonomiske ringvirkninger for næringslivet i Gauldalen, hvor virksomhet knyttet til sportsfiske i Gaula normalt omsetter for langt over 100 mNOK.

Et stadig viktigere virkemiddel for å sikre at sportsfiske kan utøves uten overbeskatning, er strenge kvoter for avliving i kombinasjon med pålegg om gjenutsetting. I Gaula har gjennomsnittlig andel gjenutsetting de senere år ligget i størrelsesorden 60-70% av total fangst. Lokalt mattilsyn har under henvisning til bl.a. dyrevelferdsloven §3 imidlertid antydnet at andelen gjenutsetting bør tilstrebes begrenset. I dialogmøte med elveierlagene 10.05.2022 ble det anmodet om at de elvene som lå over 60% gjenutsetting gjorde tiltak for å begrense andelen gjenutsatt fisk.

I sin pressemelding Ny føre var-strategi til neste års laksefiske av 20.09.2024 har Miljødirektoratet gitt føringer til forvaltningslagene om å begrense kvotene for avliving av laks for 2025, særlig innledningsvis i sesongen. Vi er ikke kjent med om Miljødirektoratet vil følge opp signalene fra pressemeldingen med forslag om endringer av Forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag, men antar at dette vil bli gjort.

For Gaula vil føringene fra Miljødirektoratet kunne innebære innføring av kvoter med størrelsesbegrensning for avliving av laks. Eksempelvis vil det kunne være aktuelt å frede all mellom- og storlaks, det vil si laks større enn 65 centimeter. Andre mulige tiltak for å imøtekomme Miljødirektoratets signaler om en føre var tilnærming for beskatning vil kunne være å innføre fullstendig fang og slipp (krav om at all uskadet fisk skal gjenutsettes) i en periode i starten av sesongen i påvente av vurderinger av hvor stort innsiget av laks til vassdraget faktisk blir.

Gaula Elveierlag har merket seg uttalelser fra Mattilsynet om at rendyrket fang og slipp er etisk betenkelig. På den annen side praktiseres utstrakt grad av fang og slipp som et viktig forvaltningsverktøy også i norske lakseførende vassdrag. Miljødirektoratet synes også å forutsette betydelig grad av gjenutsetting i sine føringer til lokale forvaltningslag.

Gaula Elveierlag ønsker på denne bakgrunn en uttalelse fra departementet og/eller Mattilsynet om hvor langt forvaltningslagene kan gå innenfor rammene av dyrevelferdsloven §3 og øvrige krav til dyrevelferd, i retning av å innføre rendyrket fang og slipp i hele eller deler av fiskesesongen 2025. Mer konkret ønsker Gaula Elveierlag opplyst hvorvidt en ordning med størrelsesbegrensning er i tråd med dyrevelferdsloven §3 mv., dersom kvotebegrensningen medfører gjenutsettings andel på 80% - 90% sesongen sett under ett. Gaula Elveierlag ønsker også tilbakemelding på om rendyrket fang og slipp innledningsvis i sesongen vil kunne anses forenelig med dyrevelferdsloven §3, dersom det senere åpnes for en viss andel avliving resten av sesongen. Gaula Elveierlag ønsker også en uttalelse om i hvilken grad hensynet til beskatningsbegrensning og økonomisk utnyttelse av fiskeressursene er relevante hensyn ved vurderingen av hvilke krav som følger av dyrevelferdslovgivningen.

Det er representantskapet i Gaula Elveierlag som etter forslag fra styret fastsetter lokale fiskekvoter for Gaulavassdraget. En uttalelse om forståelsen av dyrevelferdslovgivningen vil være svært viktig i dette arbeidet. Vi tillater oss derfor å be om snarlig svar. Spørsmål eller kommentarer kan rettes til undertegnede.

for styret i Gaula Elveierlag
Geir Moholdt, styreleder
styret@gaulaelveierlag.no